

naslanjati učenikam; kako de se imajo zbirati učitelji na stanovitih krajih in se posvetovati, na kateri način bi se izobraznost slovenske mladine nar bolj pospešiti dajala, i. t. d. Oj, kako lepe so te vladine! tode pisane so od mož, ki ne poznajo, ne našiga ljudstva, ne naših okoljšin. Pa kdo je tega kriv? Noben drugi, ko mi sami, ki svojih rán pokazati nečemo. De bi se pa te okolnosti od vsih platí dobro poznale, je naša sveta dolžnost povedati, kje de nas čevelj tiši. Tako bi tudi jaz rad, predenj na dve potrebni vprašanji pridem, samo poverhno opomnil na okolico Metliško.

Tù je še šolstva polje malo obdelano, kakor tudi ljudstvo z duhovniki slabo prevideno. Vzrok tega zasledimo pri Ljubljanskim in Goriškim nekdanjim škofijstvu. Pri Ljubljanski stolici so sedeli enostrani Gorenci, ki so na svoj malin vodo ravnali Dolencam v kvar: narejali so po Gorenskimi fare in lokalije, dokler je vérska denarnica kaj iméla; Dolensko stran so pa bolj v nemar pustili, okolica Metliška jim je bila „Novaja zemlja“ — mislili so, de tukej le človekojédci živijo! Goriški in po tem Ljubljanski škofi ték do Kavčiča se niso na to stran nikoli skorej firmat podali, ampak to opravilo Hrovaškimi škofam izročili, kar tù in tam od téh posvečene cerkve bistro svedočijo. Ali se je potlej čuditi, de od Černomlja do Vinice skoz velike in številne vasi 4 ure gredé nikjer fare ne najdeš? Opomniti mi pa ni treba, de na Krajskim druge šole ni kakor pri fari. Sto in sto je tedaj v teh občinah lépih mladenčev, ki bojo njih spredniki v sirovosti in divjosti umerli, čerk nepoznavši. V naši dóbi je škofijstvo spoznalo kervavo potrebo nove fare v Dragotuši in si že več ko 15 lét prizadeva doseči ta lépi namen, ali zastonj. Ogledoni so tako dolgo tam na ogledde hodili in izvijevali: od kod bi ondešnja duhovšina živež imela, de so jim uboge občine za njih pota plačale toliko denarjev, de bi si bile z njimi lahko farovž in cerkev sozidale! Oj, de bi nova vlada te gerde navade neoblekla! Černomeljska fara ima malo malo ne 7 tavžent duš; med temi je več ko 1100 za šolo spretnih otrok, v šolo jih navadno ne hodi čez 150. Pa kam bi tudi šli, ko bi jih le tretína prihajala? 950 jih po tem takim brez šolskiga uka ostane! Taka se mende tudi v Semiču, Metliki in Vinici godí. Podzemelj, Adlešič, Preloka in Verh nimajo nobenih šol, de si lih je duš okoli 6,288. Quantus ergo patet campus!!!

(Konec sledí.)

Slovensko društvo v Ljubljani je v seji 19. listop. sklenilo, naslednjo prošnjo na presvitliga Cesarja oddati:

Vaše c. k. Veličanstvo!

Slovenski narod je cesarstvu stolétno vernost in udanost ohranil. Desiravno po poprejšnjih zatiravnih razmerah vladjanja v svojim narodnim občutu in v svoji narodni omiki zadržan, je vedno za svitli Habsburško-Lotrinški prestol z nepremakljivo zvestobo stal.

Vzdigoval je svoj nerazkrušljivi sčit zoper meč sovražnikov, zoper nevéro in zoper pogubno izjurov dežel vdirajočo kugo, v brambo avstrijskiga cesarstva.

Ta narod bo tudi zdaj v razdruživnim vrenji narodov močni jez postavil, odbiti Avstrii nevarne naklepe nemškiga narodniga zbirališa v Frankobrodu.

Zdej so Slovenci prejeli plačilo za svojo neganjljivo zvestobo. Cesarska beseda je svobodo in narodno enakopravnost izrekla.

Edino, veliko cesarstvo je tako še le občinstvo vsim v njim zedinjenim narodam postalo, in Slovenci z veseljem kri svojiga zvestiga serca za-nj zastavijo, prepričani, de se bodo tudi drugi enako opravi-

vičeni narodi obširne države te udanosti radi vdeležili.

Frankobrodški narodni zbor se je z znanimi razdelki prihodne nemške ustave zavezo avstrijskiga cesarstva ločiti prederznil.

Modro vladarstvo Avstrije se bo brez dvombe izpeljavi tacih sklepov z vso močjó zoperstavilo.

Ponižno podpisano slovensko društvo se ne prederzne, veljavno mnjenje visokimu prestolu ponuditi, — kakor glas željá in občutov slovenskiga naroda pa vender za svojo dolžnost spozná, Vašimu Veličanstvu in v obličji svetá misli slovenskiga ljudstva razodeti.

To ljudstvo je v nerazdeljivosti avstrijskiga cesarstva prvi in nedotakljivi pogoj svojiga narodniga življenja na podlagi zagotovljene enakopravnosti vsih narodov spoznalo.

Iz tega vzroka je z nezaupanjem v nemško edinstvo, zoper svoje prepričanje in le iz spoštovanja cesarskiga ukaza, poslance za Frankobrod volilo, kakor tó volitni zapisniki spričujejo.

Pri tem ravnanji se je slovenski narod deržal pravila, de, če práv se zgodovinska, na pragmatiški zakon in na pismo nemške zveze operta pravica pri ustavni vladi kterimu omajana biti zdi, saj prirojena deržavna in narodov pravica nepremagljiva bramba in jez biti mora zoper silo časov.

Nemški narodni zbor v Frankobrodu na Majnu rani s svojimi sklepi ne le zgodovinsko temuč tudi prirojeno pravico avstrijskih narodov, in vsi avstrijski poslanci, če bi tudi vsi enakih misel bili, zavoljo manjšiga števila takih sklepov vstaviti ne morejo.

Dolžnost lastne brambe zaukaže tedej vsim avstrijskim narodam se takimu počenjanju oestro zoperstaviti.

Ponižno podpisano slovensko društvo, ki po svojih udih iz vsih slovenskih krajev želje in misli slovenskiga naroda pozná, za svojo sveto dolžnost derží, namesti njega se tu oglašiti in pristopi k visokimu prestolu Ferdinanda dobrotljiviga s prošnjo:

Vaše Veličanstvo naj blagovoli milostljivo narediti, de se slavjanski poslanci iz nemškiga narodniga zbirališa v Frankobrodu nazaj pokličejo.

Slovensko društvo v Ljubljani 19. listopada 1848.

Živa prošnja.

Kér z žalostjo strašne reči slišimo od nekterih naših poslancov pripovedati, ktere ali z besedo ali po pismih med ljudí trosijo, prosimo vse poštene ljudi, nej nam po gotovih pričah, ki so kaj taciga govoriti slišale, oznanijo, ali pa take pisma vredništvu *) pošljejo, de jih bo razglasilo in de se bojo spoznali naši sovražniki, ki nas hočejo v brezpostavnost pogrezniti. Tudi Dunajčanje — kakor smo v kurírji brali — hočejo Fistru, Fišhofu, Goldmarku in Violandu, ki so z Löhnerjem in Borošem v en rog trobili, njih poslanstva preč vzeti in si poštene možé za poslance izvoliti. Tudi mi ne smemo izdajavcov terpeti! Ustavoljub.

Černe bukve.

Večkrat — posebno pa v velikih tergih v Ljubljani — vidimo, kakó uboga živina pred kerčmami cele ure vprežena stoji, de jo dež spira in burja tare, kér je pijanec že davnej pozabil, domú jo odriniti. Mende de mu tisti krajcarji v môšnji cvilijo, ki jih je za derva, žito ali kakošno drugo blagó skupil. Le ko je vina do gérla poln, se verže na voz in jaha sostradano živino domú, de vse vprek letí; ne vidi ne ceste ne grabna,

*) Gotove reči bomo berž razglasili, kér je to naša dolžnost. Vredništvo.